

FAMILY BUSINESS & LEGACY GOVERNANCE

บทที่ ๙ การทำงานร่วมกับมืออาชีพในธุรกิจครอบครัว

เจาะลึกกระบวนการกำกับดูแล การลดต้นทุนตัวแทน และกลยุทธ์การทรานส์ฟอร์มองค์กรกงสีดั้งเดิมสู่ความยั่งยืนระดับสากล

ผู้บรรยาย: ผศ.กวินพัทธ์ เลิศพงษ์มณี (อ.กวิน)

Asst. Prof. Kawinphat Lertpongmanee

ที่ปรึกษาด้านการจัดการธุรกิจครอบครัว

และบรรษัทภิบาลสากล

SECTION 01

ความท้าทายเชิงโครงสร้างและทางอยู่รอด

ทำไมความต้องการผู้บริหารภายนอกจึงเป็นกุญแจสำคัญสู่การขยายตัวอย่างไร้ขีดจำกัด

ความจำเป็นในการดึงมืออาชีพเข้ามาดูแล

✖ การยกระดับขีดความสามารถ

สถิติที่ดีเดิม: การอยู่รอดและขยายตัวของธุรกิจครอบครัวจำเป็นต้องพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการสรรหาบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ ความชำนาญ มาร่วมขับเคลื่อนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน

👥 ข้อจำกัดของคนในตระกูล

เพราะงงสี่ไม้ไผ่ไม่รู้ทุกเรื่อง: สมาชิกในครอบครัวไม่สามารถครอบคลุมความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการในทุกๆ ด้านได้ การนำมืออาชีพเข้ามาบริหารจึงช่วยรองรับการขยายตัวอย่างไร้รอยต่อในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน

ข้อสังเกตเชิงลึกจาก อ.กวิน

การทรานส์ฟอร์มจาก "ระบบเก่าแก่" สู่ "องค์กรวิชาชีพ" มักเผชิญกับการต้านทานด้านจิตใจของคนรุ่นบุกเบิกเป็นด่านแรกครับ การปรับกระบวนการให้เป็นมาตรฐานจึงเป็นความท้าทายสูงสุด

๕ จุดสกัดการเจริญเติบโตของธุรกิจงสี

- 1. * **คุ่มรวมศูนย์ไว้ที่คนคนเดียว:** ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการแบกรับตำแหน่งสำคัญไว้หลากหลายตำแหน่งเกินตัว จนสูญเสียประสิทธิภาพ
- 2. * **ใช้อารมณ์เหนือกฎเกณฑ์:** บริหารจัดการองค์กรด้วยความรู้สึก ลำเอียง ยึดติดการสั่งการด้วยตนเองโดยไม่สนใจเหตุผลเชิงตัวเลข
- 3. * **ลวงลูกกาวทำงานพนักงาน:** ไร้อารการกระจายอำนาจ เข้าไปตัดสินใจในทุกขั้นตอนเล็กน้อย จนพนักงานมีอดีตเสียขวัญและกำลังใจ
- 4. * **เมินเฉยพัฒนาทุนมนุษย์:** ละเลยการจัดการส่งเสริมทักษะ และสวัสดิการของพนักงาน มองการจัดเทรนนิ่งเป็นต้นทุนสูญเปล่า
- 5. **พัฒนาเลือกที่รักมักที่ชัง:** มุ่งประคบประหงมเฉพาะคนสนิทหรือญาติใกล้ชิด และทอดทิ้งพนักงานระดับปฏิบัติการ

SECTION 02

๓ เสาหลักสู่ความเป็นมืออาชีพเชิงระบบ

เจาะลึก 3 แกนหลัก: กระบวนการที่เป็นทางการ การกำกับดูแล และโครงสร้างทักษะแห่งความยั่งยืน

๓ เสาหลักของการจัดระเบียบโครงสร้างงส

1. กระบวนการ (Processes)

สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็น
ลายลักษณ์อักษร วางนโยบายอย่าง
ชัดเจน เพื่อลดความคลุมเครือและเพิ่ม
ประสิทธิภาพการทำงาน

2. การกำกับดูแล (Governance)

ยกระดับระบบบรรษัทภิบาล แต่งตั้ง
คณะกรรมการอิสระภายนอกมาร่วม
ตรวจสอบ ถ่วงดุลอำนาจ และรักษา
ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

3. ทักษะ (Skills)

ค้นหาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้ง
คนนอกและคนในอย่างเท่าเทียม พร้อม
ออกแบบระบบผลตอบแทนที่เน้นผลงาน
(Performance-driven)

เสาหลักที่ ๑: ยกระดับกระบวนการ (PROCESSES)

ปัญหาในรุ่นผู้ก่อตั้ง

ไวกติกากลาง: ธุรกิจครอบครัวยุคแรกเริ่มส่วนใหญ่มีลักษณะระบบงานทางการ ทุกอย่างสั่งการปากเปล่าผ่านความไว้วางใจส่วนบุคคล ส่งผลเสียให้เกิดความล้มเหลวเชิงนโยบายเมื่อธุรกิจขยายขอบเขตขึ้น

การจัดโครงสร้างแบบทางการ

สร้างคู่มือการทำงาน (SOP): จำเป็นต้องเปลี่ยนมาจัดทำนโยบายที่เป็นเอกสารลายลักษณ์อักษร กฎระเบียบข้อบังคับการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อรองรับการจ้างพนักงานระดับมืออาชีพ

เสาหลักที่ ๒: การกำกับดูแล (GOVERNANCE)

การแต่งตั้งกรรมการภายนอกที่ทรงปัญญา
การกำกับดูแลกิจการของธุรกิจตระกูลสากล ยึดถือหลักการแต่งตั้ง
กรรมการอิสระและกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร (Non-
Executive Director) มาร่วมเป็นบอร์ด:

- ✦ การตรวจสอบถ่วงดุลอย่างมีเกียรติ: ป้องกันไม่ให้เกิดการขัดแย้งใน
ห้องนอน ลามเข้ามาทำลายการตัดสินใจเชิงธุรกิจ
- 🕒 มุมมองที่เปิดกว้าง: ได้รับคำแนะนำและวิสัยทัศน์ในเชิงกลยุทธ์
ด้านเทคโนโลยีและกฎหมายที่คุณไม่มี
- 🔗 Corporate Governance: ช่วยปูทางให้บริษัทก้าวสู่เกณฑ์
มาตรฐานสากล

นิยามบรรษัทภิบาลเพื่อร้อยปีแห่งตระกูล

CG

Corporate Governance
ระบบการกำกับดูแลสากล

หัวใจสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

บรรษัทภิบาล (Corporate Governance) คือ ระบบที่จัดวางโครงสร้างอำนาจ การตัดสินใจ และกระบวนการทำงานที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายในระยะยาว

อ.กวิน เน้นย้ำประเด็นหลัก

บรรษัทภิบาลไม่ใช่กฎหมายบังคับที่น่าเบื่อหน่ายครับ แต่มันคือสะพาน เชื่อมความน่าเชื่อถือ ที่ธนาคารและหุ้นส่วนใหญ่ใช้ในการประเมิน มูลค่าความเชื่อมั่นของธุรกิจเราครับ

| ๕ เสาหลักแห่งบรรษัทภิบาลสากล

หลักการพื้นฐาน	คำอธิบายเชิงปฏิบัติงาน	ประโยชน์ในการจัดการกงสี
1. ความซื่อสัตย์ (Integrity)	ดำเนินธุรกิจอย่างมีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์สุจริต	ป้องกันการคอร์รัปชันเงินกองกลางของสมาชิกบางคน
2. ความยุติธรรม (Fairness)	ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม	แก้ปัญหารักลูกไม่เท่ากัน หรือความขัดแย้งของทายาท
3. ความโปร่งใส (Transparency)	เปิดเผยข้อมูลการเงินและนโยบายอย่างตรงไปตรงมา	ลดความคลางแคลงใจของสมาชิกที่ไม่ได้เข้ามาทำงาน
4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นพัฒนางานให้ดีขึ้น	สร้างกรอบมาตรฐานการทำงานอย่างกุมเกของสมาชิก
5. การรับผิดชอบ (Accountability)	การพร้อมรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของตนเอง	ขจัดปัญหาระบบอุปถัมภ์ที่ไร้ผู้รับผิดชอบยามล้มเหลว

เสาหลักที่ ๓: การบริหารทักษะ (SKILLS)

วางกรอบวัฒนธรรมผลงาน

Performance-Driven Culture: กำหนดเป้าหมายระดับองค์กรที่ชัดเจน ใช้ดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (KPIs) ที่ตรงไปตรงมาเพื่อวัดระดับผลงานของทายาทและคนนอกองค์กรโดยปราศจากอคติ

กฎเกณฑ์ที่สืบทอด

วิวัฒนาการคุณค่า: บูรณาการคุณค่าดั้งเดิม 3 ด้าน: มรดกตระกูล (Heritage) สัมพันธสายเลือดครอบครัว (Kin Interaction) และโครงสร้างการปกครองที่มีระเบียบ (Civic Structure)

SECTION 03

อุปสรรคและต้นทุนแฝงในระบบกงสี

วิเคราะห์เจาะลึกภัยคุกคามทางจิตวิทยา: ต้นทุนตัวแทน (Agency Cost)
และต้นทุนทางคุณธรรม (Integrity Cost)

ต้นทุนสองส่วนสำคัญที่ขัดขวางการเติบโต

1. ต้นทุนตัวแทน (Agency Cost)

ค่าใช้จ่ายซื้อใจมืออาชีพ: ต้นทุนที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้บริหารภายนอกเพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งเชิงผลประโยชน์ รวมถึงค่าตอบแทน โบนัส และระบบควบคุมตรวจสอบการทำงานที่เข้มงวดเพื่อไม่ให้คนนอกสร้างความเสียหายแก่แบรนด์ก่งสี

2. ต้นทุนคุณธรรม (Integrity Cost)

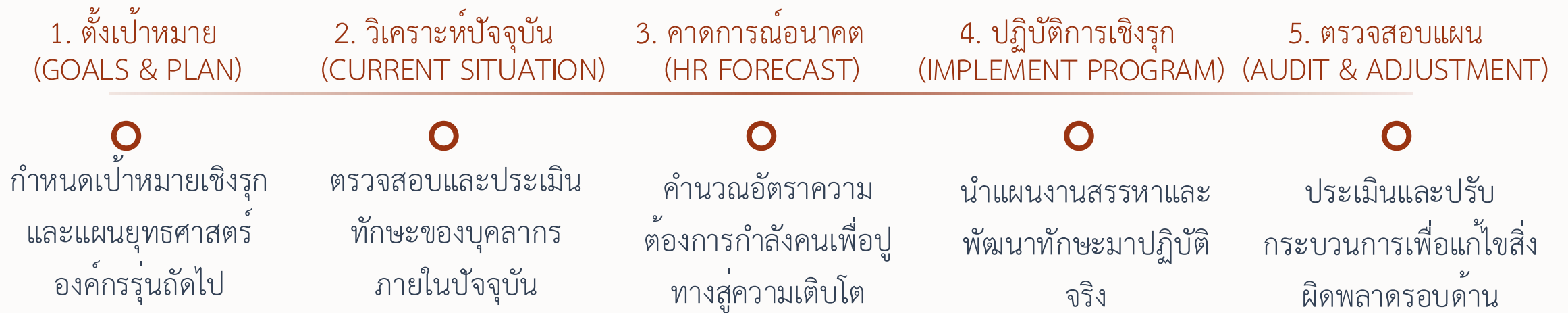
ปัญหารักษาหน้าสไตล์เอเชีย: ครอบครัวเอเชียมักถือคติ "รักษาสายเลือด" (Blood-Ties) และ "การรักษาหน้า" (Saving Face) มากกว่าเป้าหมายทางเศรษฐกิจ บ่อยครั้งยินดีที่จะปิดบังความผิดพลาดหรือหลบตาข้างหนึ่งให้กับคนในวงสีที่ไร้ความสามารถ

SECTION 04

การทรานส์ฟอร์มองค์กรสู่ระบบมืออาชีพ

สกัดแนวทางแบบเก่าแก่แบบเดิมๆ มุ่งสู่การใช้หลักสูตรพัฒนาคนและ
คลังความรู้ระดับสากล

กระบวนการจัดกำลังคนตามแนวทางของ DALE BEACH

| กลยุทธ์ "๔ ใจ" เพื่อมัดใจบุคลากรระดับพระกาฬ

1. เข้าใจ

ให้ความสำคัญกับความแตกต่างด้านความคิดและความต้องการพื้นฐานของพนักงานแต่ละคนอย่างเคารพและให้เกียรติ

2. จูงใจ

สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการทำงานที่ดีเพื่อให้พนักงานเกิดความสุขท้าทาย และพร้อมอุทิศตนให้เป้าหมายของบริษัท

3. สานใจ

กระตุ้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม (Teamwork) เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายเชิงรุก

4. ได้ใจ

พัฒนาความไว้วางใจในการบริหาร สกัดการควบคุมแบบจับผิด เพื่อสร้างใจองค์กรที่มีชีวิตและพร้อมเติบโตร้อยปี

| กรณีศึกษาเชิงรุก: การเตรียมคนของเครือซีพี (CP)

ปรัชญาคนเก่งของท่านประธานอาวุโส ธนินท์

การวางกำลังล่วงหน้า: เครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP) เติบโตมาได้ถึง 100 ปี มีบริษัทในเครือมากกว่า 200 บริษัท เกิดขึ้นจากการใส่ใจเรื่องการสรรหา "คนเก่ง" เป็นสำคัญสูงสุด:

- **เตรียมคนก่อนขยายกิจการ:** ท่านธนินท์จะเป็นผู้ทาบถามและชักชวนคนเก่งเข้าสู่องค์กรล่วงหน้าก่อนจะเปิดตลาดใหม่เสมอ
- **หลักการกระจายอำนาจ:** เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้ลองทำโครงการจริงโดยรับผิดชอบผลการดำเนินงานด้วยตนเอง

| ประชญา "๓ สิ่ง" ที่คนเก่งยุคใหม่แสวงหา

การตอบโจทย์ความเก่งอย่างชาญฉลาด

เมื่อธุรกิจงสีก้าวเข้าสู่เวทีการแข่งขันที่รุนแรง การดึงคนนอกเข้ามาร่วมงานจะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อตระกูลเข้าใจ "สิ่งที่คนเก่งต้องการอย่างแท้จริง" ดังที่ท่านธนินท์ถอดบทเรียนไว้ 3 ประการ:

- ⚡ ๑) **ต้องการอำนาจ:** ต้องการสิทธิตัดสินใจและอิสระในการนำทักษะของตนมาพิสูจน์ผลงานจริงโดยไม่มีญาติพี่น้องฝ่ายไหนคอยล้งลูก
- 👑 ๒) **ต้องการเกียรติ:** ต้องการรับสิทธิ์และการยอมรับในฐานะผู้บริหารอย่างเท่าเทียมและมีหน้ามีตาทางสังคม
- 👑 ๓) **ต้องการเงิน:** ต้องการส่วนแบ่งผลตอบแทน บั้นผล หรือโบนัสที่สมน้ำสมเนื้อและยุติธรรม

| ปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจ (ตอนที่ 1)

1. วิสัยทัศน์ที่คู่ควร (Vision)

เข็มทิศเชิงบวก: คนเก่งระดับหัวกะทิจะไม่ทำงานให้กับธุรกิจที่มีเป้าหมายคลุมเครือ องค์กรต้องมีเป้าหมายระยะยาวที่สามารถท้าทายสติปัญญาและสร้างความรู้สึกรมีความหมายกับอาชีพการงาน

2. กระบวนการทำงานเป็นทีม

หมดยุคสังการฝ่ายเดียว: สนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม สมาชิกครอบครัวต้องปฏิบัติตามมาตรฐานงานเดียวกัน ยอมรับและฟังพาทักษะของมืออาชีพอย่างจริงใจ

| ปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจ (ตอนที่ 2)

- 3. วัฒนธรรมการทำงานที่เป็นธรรม: มีมาตรฐานการประเมินผลงานและสวัสดิการที่ชัดเจน ปราศจากการเอื้อประโยชน์ให้เครือญาติ
- 4. ผลตอบแทนที่แข่งขันได้: ปรับอัตราปันผลและโครงสร้างเงินเดือนเทียบเท่าบริษัทจดทะเบียนสากลเพื่อสร้างความเชื่อมั่น
- 5. ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย: ประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์และเครื่องมือประมวลผลที่มีมาตรฐานเพื่อลดกระบวนการที่ยุ่งยาก ซับซ้อน
- 6. การยกระดับการเทรนนิ่ง: มุ่งขยายขอบเขตการพัฒนาและส่งทายาทรวมถึงบุคลากรคนนอกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะอย่างรอบด้าน
- 7. การให้มีส่วนร่วมตัดสินใจ: สมาชิกตระกูลต้องเปิดใจฟังและดึงพนักงานระดับหัวกะทิมาร่วมระดมวิสัยทัศน์ในคราวประชุมใหญ่

 Corporate Boardroom Meeting Luxury Executive Room

QUESTIONS & ANSWERS SESSION

เสวนาวิชาการและซักถาม

ยินดีแลกเปลี่ยนประเด็น "ธรรมนูญครอบครัวและการดึงดู่มืออาชีพจากภายนอก" เพื่อโครงสร้างความสุขของธุรกิจท่าน

✉ Kawinphat.le@ssru.ac.th

🏛 090 328 7936

คำทักทายจาก อ.กวิน

อย่าลืมนำความรู้จากบทเรียนนี้ไปประยุกต์ควบคู่กับเรื่อง

"บทที่ ๒ วัฒนธรรมและค่านิยมครอบครัว"

เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมการปฏิเสธการแทรกซ้อนคนนอกในเชิงจิตวิทยาด่วนๆครับ!

| เอกสารอ้างอิงและแหล่งสืบค้นประเด็นกลยุทธ์

http://googleusercontent.com/image_collection/image_retrieval/14090995698432777952_0

ภาพประกอบ: บรรยากาศการประชุมสภาครอบครัวและการกำกับดูแลอย่างสุจริตมีเกียรติยศ

---

http://googleusercontent.com/image_collection/image_retrieval/6117802586349924836_0

ภาพประกอบ: อาคารสำนักงานใหญ่ เครือเจริญโภคภัณฑ์ เพื่อการศึกษาพัฒนาคนเก่ง

IMAGE SOURCES

Thumbnail for <https://www.fourseasons.com.cy/Resources/PagelImages/Thumb/1200x600/E.boardroom1.jpg>
www.fourseasons.com.cy Source: www.fourseasons.com.cy

<https://image.made-in-china.com/202f0j00yBUbCregbLof/Liyu-Furniture-Luxury-Executive-Office-Desk-Board-Large-Plate-Table-Meeting-Room-Conference-Table.webp>
Source: fsliyu.en.made-in-china.com

<https://www.cpgroupglobal.com/storage/home/img2.webp>
Source: www.cpgroupglobal.com

Thumbnail for https://www.fourseasons.com/alt/img-opt/~70.1530.0,0000-312,5000-3000,0000-1687,5000/publish/content/dam/fourseasons/images/web/URL/URL_420_original.jpg
www.fourseasons.com Source: www.fourseasons.com